

Zákon o podpoře bydlení prošel sněmovním výborem. Musí být schválen rychle a ve smysluplné podobě, upozorňují neziskové organizace i obce

13.2.2025 - Mikoláš Opletal | Charita ČR

„Za mezisektorovou iniciativu Za bydlení bedlivě sledujeme vyjednávání a osud vládního návrhu, který jsme v souladu s našimi principy dobrého zákona vyhodnotili jako velmi dobrý. Znepokojuje nás proto, když ve veřejné i odborné debatě zaznívají zavádějící informace, a to jak ohledně návrhu samotného, tak ohledně možnosti řešení a prevence vyloučení ze standardního bydlení obecně,“ komentuje situaci mluvčí iniciativy Za bydlení Mikoláš Opletal. „Cítíme potřebu reagovat a podpořit odpovědné politiky a političky, aby reflektovali naše doporučení týkající se základních parametrů a zacílení Zákona o podpoře bydlení. Tato doporučení nevycházejí „od stolu“, ale z praxe a jsou podepřená daty řady aktérů, kteří se problematice předcházení a potlačování bytové nouze dlouhodobě věnují,“ doplňuje Opletal.

„S napětím sledujeme proces schvalování Zákona o podpoře bydlení. Věříme, že pomůže obcím s řešením bytové nouze rodin i jednotlivců. Města a obce nemají dostatek vlastních bytů a vítáme proto, že skrze garance bude možné zabydlovat lidi i do soukromých nájemních bytů. Zákon by měl být schválen ideálně v takové podobě, v jaké prošel vládou, v té chvíli totiž v dostatečné míře reflektoval připomínky měst, obcí a dalších aktérů. Mnoho změn v legislativě takto na poslední chvíli by mohlo fungování zákona z našeho pohledu ohrozit. Věříme, že zákonodárci zákon schválí ve druhém čtení co nejdříve a ve smysluplné podobě,“ říká I. náměstek primátora města Chomutov Milan Märč.

„Žít svobodně a samostatně je zásadní pro každého člověka a není tomu jinak ani u lidí s postižením. Ti k tomu ale potřebují mít vytvořené odpovídající podmínky, k čemuž se naše společnost zavázala i v mezinárodním kontextu. Jedná se zejména o cenově dostupné bezbariérové bydlení a návaznou podporu. I pro člověka bez postižení je dnes velmi obtížné sehnat si nájemní bydlení, o to náročnější je to pro lidi s postižením. Je proto zásadní, aby byl schválen Zákon o podpoře bydlení v takové podobě, která skutečně pomůže všem, kdo to potřebují,“ říká Erik Čipera, ředitel organizace Asistence.

„Osaměle žijící lidé v důchodovém věku patří mezi nejohroženější skupiny obyvatel z hlediska problémů s bydlením. Nájemní bydlení se neustále zdražuje a mnoho seniorů a seniorek je v důsledku toho na hraně se svými rozpočty. Stačí nenadálá situace, nutný větší výdaj, nebo onemocnění a hrozí, že se člověk ocitne v bytové nouzi. Zákon o podpoře bydlení by jim pomohl dobře dostupnou a zacílenou podporou. Pro mnoho lidí v důchodovém věku může být překážkou požádat si na Úřadu práce o příspěvek na bydlení z důvodu stigma, nebo sami nejsou schopni procesem vyřízení dávek projít. Pokud bude schválen Zákon o podpoře bydlení, vzniknou na mnoha místech v České republice kontaktní místa pro bydlení, kde starším lidem, kteří se ocitnou v nouzi, pomohou. Už dnes tato místa v některých městech dobře fungují,“ vysvětluje Opletal.

Expertka z Iniciativy 8000 důvodů a zástupkyně Asociace Dítě a Rodina, Barbora Křížanová dodává: *„Bytová nouze také často způsobuje rozdělení funkčních rodin, kdy v jejím důsledku skončí děti v dětských domovech, které jsou pro ně horší a pro stát paradoxně výrazně nákladnější. Již dnes je*

bytová situace rodiny a její dopady uváděna mezi hlavními důvody pro odebrání dětí z rodin, v loňském roce se to například podle naší analýzy týkalo 60 % dětí tehdy umístěných v dětských domovech pro děti do tří let."

Z pohledu iniciativy Za bydlení není přípustné, aby se dekády očekávaný legislativní návrh omezil na lidi v hmotné nouzi, kteří jsou v evidenci Úřadu práce. Navíc v kontextu, kdy přesně nevíme, jaká je vize celkové transformace Úřadu práce, který doposud fungoval především jako orgán kontrolní.

Za klíčovou funkci Zákona o podpoře bydlení považuje iniciativa Za bydlení prevenci. To by v případě radikálního zúžení cílové skupiny domácností nebylo realistické. Místo prevence bychom se jako společnost opět uchýlili k „hašení požárů“. To není rozumné ze sociálního ani ekonomického hlediska.

Bytová nouze nepostihuje jenom vyloučené lokality a je zásadní, aby pomoc v oblasti bydlení byla dostupná právě i mimo vyloučené lokality, aby se postupně lidé dostávali z vyloučených lokalit do standardního bydlení. Koncentrovat pomoc jenom v nejzasaženějších oblastech bude mít za následek stěhování chudých a ohrožených domácností do těchto oblastí a rozšiřování vyloučených lokalit. Co potřebujeme, je podporovat rozptýlené sociální bydlení v oblastech s dostupnou základní infrastrukturou. Toto oslabuje vyloučení, stigmatizaci a navázané negativní jevy.

K přijetí Zákona o podpoře bydlení vyzývá kromě odborné veřejnosti, zástupců/kyň obcí postižených bytovou nouzí, akademiků/ček i široká veřejnost. Opletal k tomu říká: *„Do naší otevřené výzvy adresované zákonodárcům a zákonodárkyním se zapojilo již více než 1800 lidí, a to napříč profesemi a Českou republiku. Poslance a poslankyně se na urgentnost situace snažíme spolu s veřejností upozornit mimo jiné prostřednictvím vzkazů na pohlednicích zachycujících konkrétní ubytovny, kde často žijí i děti. Do jejich psaní se zapojili také lidé v bytové nouzi. Dali jsme také dohromady i sérii videí podporovatelů a podporovatelek přijetí Zákona o podpoře bydlení, abychom ukázali, jak širokou podporu zákon má.“*

Kontaktní osoba za iniciativu Za bydlení:

Mikoláš Opletal

+420 774 645 467

mikolas.opletal@socialnibydeni.org

<https://www.charita.cz/media/tiskove-zpravy/zakon-o-podpore-bydleni-prosel-snemovnim-vyborem-musi-byt-schvalen-rychle-a-ve-smysluplne-podobe-upozornuji-neziskove-organizace-i-obce>